

ÅRSREDOVISNING
2016

INNEHÅLL

Wermland Opera	3
Operachefen	4-5
Die tote Stadt	6-9
Les Misérables	10-13
Fasadshowen	14-15
Wermland Operas orkester	16-22
Sommarverksamheten	23
Barn och ungdom	24-26
Turné	27
Övriga arrangemang	28-29
Samarbeten	30
Personal	31
Förvaltningsberättelse	32
Resultaträkningar	33
Balansräkningar	34
Tilläggsupplysningar	35-37
Revisionsberättelse	38-39
Revisionsberättelse	40-42
Statistik	43-47

Wermland Opera

Älvgatan 49, 652 30 Karlstad | Tel. 054-21 03 90

facebook.com/WermlandOpera

Instagram: @wermlandopera

WERMLAND OPERA

har tre ben

CONCERT | OPERA | MUSICAL

Wermland Operas huvuduppgift är att förse värmlänningar och tillresande med våra tre grundstenar opera-/musikal- och orkesterproduktioner. Vi står som garant för att våra sceniska och musikaliska framträdande ska hålla högsta konstnärliga kvalitet.

Wermland Opera grundades 1975. Idag har vi 69 fasta tjänster och ger även arbetstillfällen till många frilansartister. Det finns sex fast anställda sångare, en orkester som består av 34 tillsvidaretjänster samt teatertekniker i skilda yrkeskategorier.

Stora scenen finns på Karlstads Teater, liksom biljettkassan. De större opera- och musikalföreställningarna spelas där tillsammans med kammarmusikkonserterna Klassisk lördag. 2011 fick teaterbyggnaden, från 1893, en betydande till- och ombyggnad koncentrerad på personal- och scenutrymmena.

I Karlstads gamla Spinneri har Wermland Opera huserat sedan 1994. Här finns nu plats för Lilla scenen, som rymmer 240 besökare, repetitionslokaler för såväl sångare som orkester, tillverkande verkstäder samt administration. Bland de tillverkande verkstäderna återfinns syateljé, måleri, rekvisita- och attributverkstad, snickarverkstad, smedja, belysningsverkstad samt mask- och perukverkstad. I huvudbyggnaden som vetter ut mot Klarälven, ligger administrationen och syateljén, de övriga verksamheterna tar plats i gårdshuset. Från början var Lilla scenen ämnad endast som en repetitionslokal, men sedan 2004 har Lilla scenen utvecklats till en permanent scen som utgör ett bra komplement till Wermland Operas Stora scen på Karlstads Teater. Wermland Operas orkester ger sin konsertserie och flera andra konserter på Karlstad CCC.

Förutom de produktioner som ges på scenerna i Karlstad bedriver vi turnéverksamhet. Turnéerna är i första hand ämnade för kommunerna i Värmlands län, men då och då sträcker de sig utanför både länets och landets gränser. Wermland Opera har också en omfattande barn- och ungdomsverksamhet där vi ger föreställningar för barn och ungdom både på turné i elevernas hemkommuner och på scenerna i Karlstad. Vi strävar dessutom efter att kunna erbjuda skolföreställningar på dagtid av samtliga ordinarie opera- och musikalproduktioner.

Region Värmland är huvudman för verksamheten. Wermland Opera stöds också av Karlstads kommun och Statens kulturråd.

A portrait of a middle-aged man with light brown hair and glasses, smiling slightly. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark vest. The background is a dark, textured red. A semi-transparent dark red banner is overlaid across the middle of the image, containing white text.

UR WERMLAND OPERAS ÅRSREDOVISNING 2015:

"Trots det (oklarheter om Samverkansmodellen) hoppas jag att nästa period, det vill säga 2016 och perioden för den nya Kulturplanen 2017-2020 skall utvisa att Wermland Opera kan uppfylla de krav som ställs på oss. "

WERMLAND OPERA

inför **FRAMTIDEN**

Det är med stor stolthet som jag kan konstatera att många av de mål vi har satt upp, både av konstnärlig och strategisk karaktär, har uppfyllts med råge. Men för en kulturinstitution är "bara vara"-perioden oerhört kort, och bör så vara. Nya utmaningar och krav är en viktig ingrediens i det kreativa arbetet inför framtiden.

Just nu befinner vi oss en bit in i den konstnärliga perioden som sträcker sig till och med våren 2019. Första teaterproduktionen under perioden var *En Gentlemans Handbok i Kärlek och Mord* hösten 2015. Under 2016 kom sedan två produktioner med stora, men helt olika, krav och utmaningar; *Die tote Stadt* och *Les Misérables*. Under perioden blev också orkesterns betydelse för det värmländska kulturlivet ännu mer omfattande och vårt barn- och skolarbete har fortsatt med oförminskade och tydliga mål för olika åldersgrupper.

Även om kontinuitet är en av de viktigaste ingredienserna i vårt konstnärliga arbete är det flera andra komponenter som har bidragit till framgångarna. Att positionera sig med unika kvaliteter kommer att bli ännu mer utslagsgivande i framtiden. Till exempel kan närvaron i sociala medier bli avgörande för att lyckas med en viss typ av kulturaktiviteter. Det resultat vi kunde avläsa på dessa medier under och efter vår Ljusshow på fasaden visade vilken oerhörd snabb spridningseffekt de har. En modern förlängning av den bästa informationskanalen; direktkontakten människor emellan. Det komplexa nätet av information kräver att man lägger andra fokus för analyser som oftast fokuserar på att institutionen blir omtalad i positiva ordalag i traditionella medier som tidningar, TV och radio. Konstnärlig analys måste där- emot alltid stå i centrum för vår verksamhet; en analys som baseras på alla medverkandes erfarenheter. Detta ser man tydligast i referensverk – i sådana verk där varje generation belyser verket från sina samtida erfarenheter.

Balans och tydlighet är två andra nyckelord för Wermland Opera

- Balans mellan olika former av musikteater, balans mellan uppdrag som musikteater och konserter men även i verksamhetens inriktning och prioriteringar under perioden
- Tydlighet i en närregion som blir större och större i folks medvetande, en tydlighet på alla plan.

Långsiktiga analyser och mål för olika delar av verksamheten är därför viktiga ingredienser för att vidmakthålla en situation där närområdet uppfattar Wermland Opera som en naturlig och icke ersättningsbar del av Värmland. Både av den trogna publiken, som kommer från hela Sverige men också av den del av publiken som av olika skäl inte alltid har möjlighet att ta del av vår verksamhet. Därför är ett aktivt deltagande i olika evenemang i länet viktigt på samma sätt som Ljusshowen på Operafasaden, vilken bevittnades live av mer än 20 000 åskådare och av över 150 000 personer på sociala medier.

Kvalitet har olika färgskiftningar. Att visa att man utnyttjar tilldelade skattefinansierade resurser på ett tillfredsställande sätt är en viktig komponent i den allmänna diskussionen om kulturlivet. Till exempel så har vår ställning inom besöksnäringsen visat sig vara ett exempel på ett tydligt mätinstrument för Wermland Operas bidrag till kravet om att "Bidra till regionens och Karlstads kommuns utveckling, kulturprofil och attraktionskraft..."

Dessvärre har ju signaler från andra delar av Sverige och Europa tydligt visat vilka negativa konsekvenser som kan komma om man misslyckas med en positionering i närområdet.

Wermland Operas mål för hela den kommande perioden är att skapa en enkelhet mellan oss och publiken, tydlighet vad vi står för på flera plan och konstnärliga resultat med bas i våra mål om djärvhet och närhet.

Förhoppningsvis kan Årsredovisningen 2016, i sin helhet, tydligt visa detta.

För våra framgångar 2016 vill jag tacka politiker och tjänstemän som har jobbat positivt för Wermland Opera. Men framför allt tack till alla medarbetare som med all sin erfarenhet och kompetens bidragit till resultaten under denna säsong.

■ OLE WIGGO BANG | OPERA- OCH ORKESTERCHEF

DIE TOTE STADT

PRESSKLIPP

6

"Förföriskt vacker om kärlek i liv och död"

▪ Anna Sims, NWT

"Die tote Stadt får salongen att bågna"

▪ Bo Löfvendahl, Opus

"Vokal vällust besegrar döden"

▪ Karin Helander, SvD

DIE TOTE STADT

Spelperiod: 27 februari - 23 april

PRODUKTIONSTEAM

DIRIGENT Johannes Gustavsson MUSIKALISK BEARBETNING/ALTERNERANDE DIRIGENT Joakim Unander REGI Sofia Jupither
SCENOGRAFI Lars-Åke Thessman KOSTYM Maria Geber LJUSSÄTTNING Magnus Mikaelsen KOREOGRAFI Roger Lybeck
ÖVERSÄTTNING FÖR TEXTMASKIN Nenne Runsten

I ROLLERNA

PAUL Daniel Frank MARIE/MARIETTA AnnLouice Lögd Lund FRANK Marcus Jupither JULIETTE Anna-Maria Krawe
LUCIENNE Rebecca Fjällsby (*praktikant från Operahögskolan i Stockholm*) VICTORIN Jonas Durán FRITZ PIERROT Anders Larsson
ALBERT Tobias Westman GASTON Hans Nordström

DIE TOTE STADT

Erich Wolfgang Korngolds storslagna opera om kärlek, död, sorg och illusion

När Wermland Opera hade premiär 27 februari 2016 på *Die tote Stadt* blev det den tredje uppsättningen av operan i Sverige någonsin. (Ystadsoperan 1987 och Kungliga Operan 1996.) Vår föreställning rosades av både press, den gängse operapubliken, men även av mer ovana operabesökare. Detta berodde på ett perfekt samspel mellan det kreativa teamet; musikaliskt blev det ett verk av yppersta klass då både sångare och orkester var i högform under Johannes Gustavssons ledning, scenografin signerad Lars-Åke Thessman var extraordinär med väggar av imponerande storlek som kunde röra sig i den vattenfyllda scenbilden samt Sofia Jupithers regi av den fascinerande handlingen. AnnLouice Lögdlund fick senare under året Det stora Operapriset som utfärdas av Tidsskriften Opera för sin insats som rollerna Marie/Marietta.

Korngold byggde operan *Die tote Stadt* på kultromanen *Brygge den döda* av George Rodenbach. Det handlar om Paul (Daniel Frank) som har fastnat i sorgearbetet efter sin döda hustru Marie. Han har tappat livsglädjen och lever bara på minnet av sin fru i "den döda staden" Brügge,

vars sorgsna och melankoliska atmosfär speglar Pauls hela existens. En dag kommer Marietta (AnnLouice Lögdlund), livet och glädjen personifierad, indansande i Pauls liv. Hon är en kopia av Marie till ytan och Paul tror först att han ser i syne. Marietta vill visa Paul tillbaka till livet men hon inser snart att han inte är redo att gå vidare. Han har svårt att skilja på var drömmen om Marie slutar och verkligheten med Marietta börjar.

Tonsättaren E.W. Korngold klassas som ett geni och underbarn vid sidan av W.A. Mozart och Felix Mendelssohn. Han skrev fem operor men hans största triumf på operascenen var just *Die tote Stadt*, som han skrev 1920, blott 23 år gammal. Verket blev en succé men eftersom tonsättaren var av judisk härkomst förbjöds det i och med nazismens och antisemitismens intåg. Därefter föll operan i glömska under flera decennier. Korngold emigrerade till USA 1934 och etablerade sig som filmkompositör i Hollywood och han räknas nu till en av de banbrytande kompositörerna av klassisk filmmusik.

RUNT-OMKRING-AKTIVITETER

Operapärlor med sångsolisterna

På eget initiativ och för sitt eget höga nöje skall ställde sångsolisterna i *Die tote Stadt* till med sångfest för vår trogna publik. Övervåldigade åskådare bjöds på en högkvalitativ gratiskonsert med Marcus Jupither som ciceron. Han erbjöd publiken tillfälle att bekanta sig med solisterna, de verk de valt att sjunga samt deras karaktärer i *Die tote Stadt*. Pianisten David Grant ackompanjerade.

Öppen repetition

För att ge publiken en föräning om operan *Die tote Stadt* och hur musiken lät bjöd vi, via sociala medier, in till en öppen repetition en lördag några veckor före premiär. Parketten fylldes med nyfikna som kom för att höra de båda huvudrollsinnehavarna AnnLouice Lögdlund och Daniel Frank sjunga och repetera sceniskt. Regissör Sofia Jupither berättade om operan och var i regiprocessen de befann sig.

Föreläsningsserie:

För att ytterligare bekanta sig med verket, kompositören och ett av de centrala temana i operan kunde intresserad publik ta del av en föreläsningsserie några veckor före premiär.

DEL 1: Regissör Sofia Jupither berättade om operan *Die tote Stadt*

DEL 2: Operavetare Erik Graune föreläste om E.W. Korngold *Från judiskt underbarn i Wien till Hollywoods Mozart*

DEL 3: Psykiater Claus Vigsø pratade och samtalade om *Sorgearbete - var går gränsen för det normala*

Introduktion inför varje föreställning

1 timme före varje föreställning erbjöd vi en introduktion till operan. Detta genomfördes av chefsdirigent Johannes Gustavsson eller altemnerande dirigent Joakim Unanader. På grund av det stora intresset hölls dessa introduktioner i operasalongen.

LES MISÉRABLES

PRESSKLIPP

"Störslagen och gripande"

▪ Karlskoga Tidning, Benny Abrahamsson

10

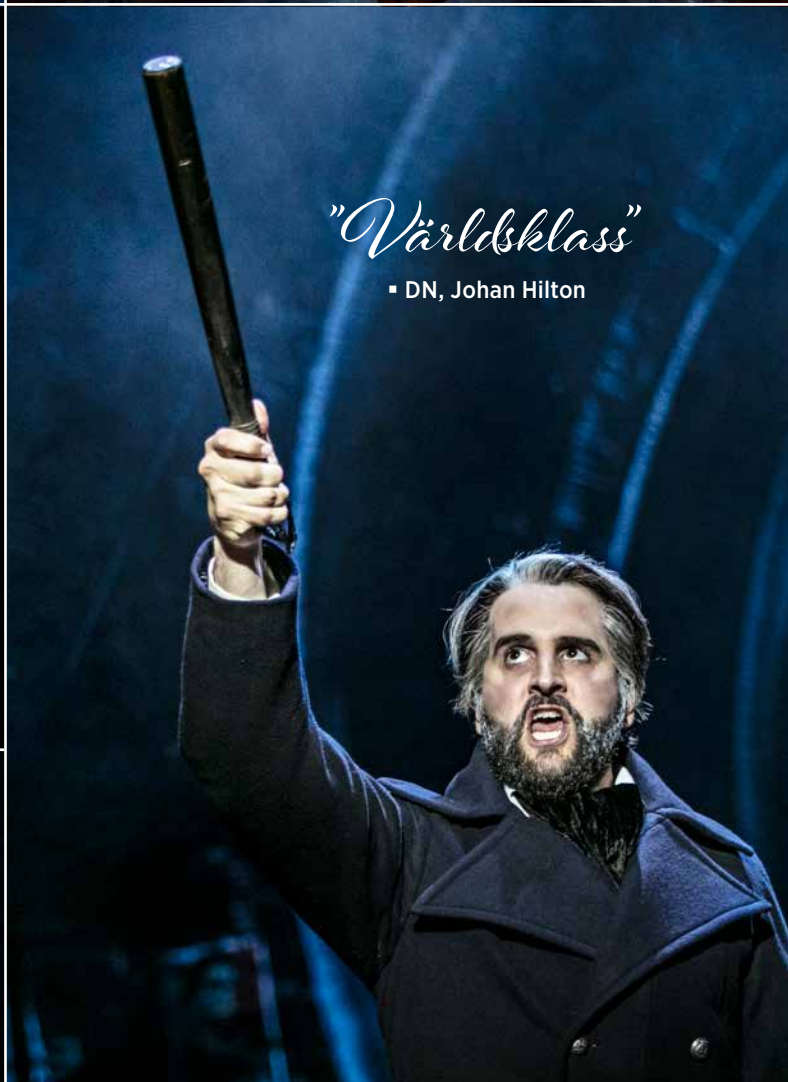
"Maffig musikupplevelse"

▪ VF, Lars Johansson

"Ett lysande musikaliskt drama"

■ Arvika Nyheter, Sverker Magnusson

"Världsklass"

■ DN, Johan Hilton

"Storartad"

■ NWT, Gunilla Rung

LES MISÉRABLES

Spelperiod: 16 juni 2016 - med fortsättning under 2017

PRODUKTIONSTEAM

ÖVERSÄTTNING Ture Rangström MUSICAL DIRECTOR David White ALTERNERANDE DIRIGENTER Johan Siberg/ Stuart Calvert
REGISSÖR James Grieve SCENOGRAFI- OCH KOSTYMDESIGN Lucy Osborne KOREOGRAF Scott Ambler LJUSDESIGN Oliver Fenwick
LJUDESIGN Tom Gibbons MASK- OCH PERUKDESIGN Elisabeth Näsman

I ROLLERNA

JEAN VALJEAN Christer Nerfont JAVERT Philip Jalmelid FANTINE Cecilie Nerfont Thorgersen THÉNARDIER Jonas Schlyter
MADAME THÉNARDIER Jenny Norén EPONINE Kerstin Hilldén COSETTE Kristin Lidström ENJOLRAS Rikard Björk MARIUS David Alvefjord

ENSEMBLE:

Isak Bendelin, Björn Eduard, John Alexander Eriksson, Erik Espinoza, Tezzla Flormo, Tord Hansson, Jenny Holmgren,
Hanna Holmgren, Linnéa Hyltenfeldt, Stefan Johansson, Linnea Karlsson, Lukas Larsson, Elin Månsson, Karin Mårtensson, Karl Sanner,
Fredrik Sjöstedt, Oscar Sundling

LES MISÉRABLES

”Världens bästa musikal”

Operachef Ole Wiggo Bang bestämde sig för att det var dags för *Les Misérables* på Wermland Operas scen igen! När Wermland Opera satte upp musikalen för 20 år sedan var vi först i världen att få göra en egen tolkning av föreställningen och den sågs av över 30 000! Nu var alltså frågan om vår publik var redo för ännu en föreställningsperiod av produktionen. Det var de! När 2016 summeras kan vi konstatera att de 77 föreställningar som spelats mellan 16 juni och nyårsafton erhållit en beläggningsgrad på 97% vilket innebär en publiksiffra på 28 547 personer. Produktionen är nu förlängd och kommer spelas till 6 april 2017.

Les Misérables producerades av ett brittiskt produktionsteam med musical director David White i spetsen som med sina kontakter underlättade kommunikationen med rättighetsinnehavaren Cameron Macintosh. Med Whites musikaliska bearbetning, spektakulär och utmanande scenografi, signerad Lucy Osborne, James Grieves nydanande regi och förstklassig ljus- och ljud-design av Oliver Fenwick/ Tom Gibbons, blev det en produktion av imponerande rang. Tillsammans med den alltigenom välljudande och sceniskt utmärkta ensemblen kunde man efter premiären bland annat läsa DN:s omdöme ”världsklass”! Ett omdöme som sedan

upprepats hundratals gånger av publik både direkt till oss, på sociala medier och i mail.

Handling

Les Misérables är ett episkt verk som bygger på Victor Hugos roman *Samhällets olycksbarn*. Den handlar om en mans kamp för att bryta med sitt forna liv och bygga ett nytt liv för sig själv och sin styvdotter i det efter-revolutionära Frankrike. Landet kokar av missnöjda studenter som hävdar sin rätt till frihet, jämlikhet och broderskap.

Den före detta straffångsen Jean Valjean (Christer Nerfont) jagas av sin skoningslöse antagonist, polisman Javert (Philip Jalmelid) efter att han brutit sin villkorliga frigivning. Han undviker att visa det intatuerade fängnumret 25 601 samt att rapportera sig till polismyndigheterna. Detta gör att Javert gör till sin livsuppgift att fånga Valjean. Trots att han ständigt är rädd att avslöjas lyckas ändå Valjean bygga upp ett nytt liv där han bestämmer sig för att bara göra goda gärningar. Han lovar bland annat att ta hand om den döende arbetarkvinnan Fantines (Cecilie Nerfont Thorgersen) lilla dotter Cosette. I och med det tar hans liv en helt ny vändning.

RUNT-OMKRING-AKTIVITETER

Lilla Les Mis

Under rubriken *Lilla Les Mis* inledde en kvartett ur *Les Misérables*-ensemblen redan i januari en miniturné runt om i Värmland. Det var Christer Nerfont, Cecilie Nerfont Thorgersen, Kristin Lidström och David Alvefjord som tillsammans med en pianist gjorde en konsertant föreställning som var ett cirka 20 minuter långt utdrag ur *Les Misérables*. Alla kommunfullmäktige i länet erbjöds föreställningen som en present från den 40-års jubilerande Wermland Opera. De fyra musikalartisterna besökte kommunfullmäktige i Arvika, Årjäng, Kristinehamn, Eda, Hagfors, Säffle, Forshaga, Karlstad och Kil, samt Regionfullmäktige för Värmland.

Dessutom medverkade kvartetten vid en mötes- och eventmässan i Stockholm, invigningen av nya Bergvik och handelskvarteret Valvet i Karlstad.

Öppen repetition

En lördagsförmiddag några veckor före premiär bjöd vi in våra följare på facebook till öppen repetition. Intresset var så stort att vi snabbt fick sätta ett stopp för vad som var möjligt att ta in vid ett repetitionstillfälle. Regissör James Grieve önskade de intresserade välkomna till repetitionen och gav dem en inblick i handlingen och i vilken fas repetitionsarbetet befann sig.

EN JULKLAPP *till alla* **VÅRA VÄNNER!**

Fasadshowen blev årets julklapp och en viral succé!

Den grafiska designern och filmskaparen Jan Brånå fick uppdraget att klä Wermland Operas fasad i helt nya kläder med 3D-mappingprojektioner. Han skapade en magisk show med musik, projectioner och berättelser.

Eftersom projectionerna inte gick att fotografera innan de var på plats och den magiska upplevelsen knappast lät sig beskrivas i ord valde vi att utlova en Julklapp till Karlstadsborna. Med förhoppning om att åskådare och press skulle häpna och sprida sin uppskattning för den annorlunda julklappen bjöd vi in så många som möjligt till premiärvisningen. Förhoppningen infriades med råge! När mörkret lagt sig den 1:a advent och det röda paketsnöret föll av från julklappen, var succén ett faktum.

Fasadshowen blev verkligen något åskådarna aldrig förr sett make till och via sociala medier spred sig budskapet blixtnabbt. Budskapet var, "detta måst ni se!"

Den verkliga åskådarsiffran uppskattar vi till 20 000 stycken under veckan, medan mellan 150 - 200 tusen tog del av fasadshowen via filmer på fb, instagram, youtube etc.

På fasaden kunde publiken se korta utdrag från *Les Misérables*, glittrande julhälsningar och inslag inspirerade av kommande produktioner såsom *Thore Skogman-konsert* och *Värmlänningarna*. Men projectionerna bar också sin egen historia med fascinerande effekter som skrämmande fasadklättrare och ett sönderfallande operahus. Wermland Opera passade också på att visa upp sin egen verksamhet i form av de tre benen Concert, Opera, Musical. Dessutom presenterades en lokal konstnär genom att hans konst visades på fasaden en kvart före varje showstart. Årets lokala konstnär var Henric Thåg, som gav sin bild av Wermland Opera.

Fasadshowen visades 4-7 gånger dagligen i en vecka.

15

*Fantastiskt Wermland Opera.
Tack för att ni bjuder oss Karlstad bor på detta*

Kristina Larsson, Facebook

WERMLAND OPERAS ORKESTER

Ett år med Wermland Operas orkester spänner över helt egna konserter, kammarmusikkonserter, opera och musikal i orkesterdiken, turnékonserter, barn- och ungdomsproduktioner av varierande slag, medverkande vid friluftsevenemang, avtackningar och jubileum och mycket mer. 2016 var inget undantag och trots att Korngolds *Die tote Stadt* och musikalen *Les Misérables* har tagit oerhört stor del av musikernas tid i anspråk har den övriga verksamheten ändå varit omfattande.

STORA KONSERTSERIEN

För Wermland Opera och orkestern började 2016 med "the same procedure as every year...", nämligen Trettondagskonserten. Konsertturnén inleddes på Karlstad CCC på trettondagsafton tillsammans med middag och efterföljande bal till Wienerkapellet och dansorkestern Wagnerz. Konserten, som dirigerades av Johannes Gustavsson, hade multikonstnären Stian Carstensen som huvudattraktion. På ett av sina instrument, dragspel, framförde han med häpnadsväckande skicklighet och spelglädje både egenkomponerade stycken och välkända wienervalser. Under konserten den 5 januari uruppförde orkestern också stycket *Beatnik* av den samtida kompositören Tobias Broström. Dagarna därpå gav sedan orkestern konserten på turné i Hämnäs, Karlskoga, Arvika, Torsby och Säffle.

I februari gästades Stora konsertserien av Chilingirian Quartet. Det är en stråkkvartett som spelat i fyra decennier över hela världen och hänfört publiken med både klassisk och nutida kammarmusik. Tillsammans med Wermland Operas stråksektion spelade de stycken av Elgar, Mozart, Vaughan Williams och Dvořák.

Månaden därpå gav orkestern konserten *Sånger av Alma Mahler* på Karlstad CCC. Sångerna sjöngs av den finska mezzosopranen Virpi Räisänen, som också framförde Anders Hillborgs *Lontana In Sonno*. Chefdirigent Johannes Gustavsson dirigerade dessutom orkestern i Beethovens *Egmont ouvertyr* och Schuberts *Symfoni nr 4*.

Dirigenten Arjan Tien som gästade orkestern hösten 2015 återkom i april. Denna gång dirigerade han Wermland Operas orkester i verk från balettens värld. Det var Karayevs *The Seven Beauties*, Group des Six's *Les Mariés de la Tour Eiffel* och Ravels *Ma Mere l'Oye*.

Konsertsäsongen 2015-16 avslutades 4 maj med den framflyttade Sven Bertil Taube-konserten *Hommage – en hyllning till mina vänner*. Konserten hade ställts in i november då solisten blivit sjuk. Nu var han dock återställd och för en i princip utsåld konsertsal på KCCC kunde han och orkestern tillsammans med kompositören och dirigenten Peter Nordahl, nu genomföra konserten med sånger från albumet *Hommage*.

Efter sommaruppehållet invigdes Stora Konsertserien 2016-17 i september med trombonisten Christian Lindberg. Den spektakulära och fenomenale musikern som har fått utmärkelsen "Världens bästa brassmusiker" var både solist och dirigent under konserten. Tillsammans med Turina, de Falla och Klami var Lindberg också kompositör till ett av verken som spelades under premiärkvällen.

ÖVRIGT

Vid sidan av *Stora konsertserien*, *Klassisk lördag*, *Die tote Stadt* och *Les Misérables* har Wermland Operas orkester under året spelat i barn- och ungdomsproduktioner som *Pettson och Findus* och TV-spelskonserten *SCORE*. De spelade på den officiella avtackningskonserten för Biskop Esbjörn Hagberg samt Friluftsgudstjänsten på Sandgrundsudden 5 juni följt av Nationaldagsfirandet på samma plats den 6 juni. De medverkade vid konserten med Unga värmländska talanger på Sundsta-aulan och i början av juli gav de en konsert på Old Ox festival i Mariestad där de bland annat spelade *Kejsarkonsert* av Beethoven med pianisten Olga Kern under ledning av Johannes Gustavsson.

När Värmländska sällskapet fyllde 200 år firades detta på Skansen med en Värmlandsdag. Wermland Operas orkester spelade till *Värmlänningarna* samt genomförde en konsert med både opera- och musikalrepertoar med

Under 2016 kunde Wermland Opera äntligen köpa in en konsertflygel till konsertsalen på Karlstad CCC. Detta möjliggjordes tack vare bidrag från Flygelfonden som startades av Wermland Operas orkestervänner samt ytterligare anslag från SPP fastigheter och Karlstads kommun. I oktober stod äntligen Steinwayflygeln på KCCC:s scen och invigdes av den norske konsertpianisten Håvard Gimse med Griegs *Pianokonsert i a-moll*. Efter paus spelade orkestern också Schumanns *Symfoni nr 4*. Allt under ledning av chefsdirigent Johannes Gustavsson.

Vi hann med ytterligare en flygelkonsert innan konsertåret 2016 var till ända. I november gästades Wermland Opera av Per Tengstrand, den i New York bosatte svenske konsertpianisten som har hela världen som sitt arbetsfält. Publiken fick höra Tengstrand spela W. A. Mozarts *Konsert för piano och orkester nr 23* samt Tobias Broströms *Pianokonsert nr 1 "Belle Epoque"*. Chefsdirigent Johannes Gustavsson och Wermland Operas orkester avslutade konsertkvällen med Mozarts symfoni *Linz*.

värmländska sångare. De medverkade också vid Kultur-nattens evenemang då unga talanger fick prova på att sjunga sånger ur *Les Misérables* till orkester. Brasssektionen och slagverkarna medverkade under en After Work Quiz i foajén. Tillsammans med Ingesunds Symfoni-orkester, Ingesunds Kammarkör, Karlstads Motettsällskap, solisterna AnnLouise Lögdlund och Peter Boman samt dirigent Johannes Gustavsson spelade Wermland Operas orkester *Brahms requiem* i både Brunskogs kyrka och Karlstads Domkyrka i oktober. I december deltog orkestern också givetvis i Wermland Operas och Norrstrandsskolans musikklassers *Luciakonsert* på Karlstad CCC.

Under året har Wermland Operas orkester också spelat in en CD tillsammans med Bohuslän Big Band och solisten Erik Gullbransson. Albumet *Frankly* innehåller musik från Frank Sinatras repertoar.

WERMLAND OPERAS ORKESTERVÄNNER

"Orkestervännerna" är en betydelsefull förening för Wermland Operas orkester. Här återfinns en engagerad och intresserad publikskara som stärker orkestern både bokstavligt och bildligt talat. Det är tryggt och upplyftande för våra orkestermusiker att ha så hängivna besökare på konserterna och naturligtvis väldigt roligt att en musiker varje år belönas med ett stipendium!

Under året har orkestern arbetat med att knyta närmare band till Wermland Operas orkestervänner. Som ett led i detta erbjuds "vännerna" att närvara vid ett tillfälle under varje repetitionsperiod inför abonnemangskonserterna. De har bjudits in till orkesterns sal på Spinneriet för att på nära håll kunna studera dirigentens och orkesterns repetitionsarbete. Enskilda orkestermedlemmar/-sektioner ordnar också konserter och instrumentpresentationer för föreningsmedlemmarna.

*"Tradition är att hålla elden levande
– inte att tillbe askan"*

Gustav Mahler

**För att kunna behålla, förvalta och förädla det man har,
måste man vara beredd att göra allting annorlunda.**

Spelåret inleddes med ett intensivt arbete med Korngolds *Die tote Stadt*, ett verk som både i stil, uttryck och rent tekniskt bjöd på enorma utmaningar för orkestern. En resa som varit både givande och utvecklande för musikernas samspel, samarbete och musikförståelse.

Arbetet med att ständigt förfina och förbättra vår egen tradition är det som krävs för att göra oss till en allt bättre orkester. Under året spelades flera av Mahlers mästerverk i kammarformat. Denna musik är en utmärkt symbol för den hela tiden pågående förnyelsen som fordras av både musikern och musiken själv.

■ JOHANNES GUSTAVSSON | CHEFSDIRIGENT

KLASSISK LÖRDAG

Stor musik i litet format

I flera år har Operacaféet fyllts varje gång som våra musiker bjudit in till kammarmusik under lördagsluncherna. Under 2016 utvecklade vi de klassiska lördagarna med möjligheten att bredda repertoaren och mängden musiker på scenen. Flera konserter genomförs nu därför på operahusets scen, med publiken i salongen. Detta medför också att fler får möjlighet att uppleva de Klassiska lördagarna och att vi kan presentera verk med fler medverkande. Under hösten inleddes till exempel en miniserie med musik av Gustav Mahler.

Årets första kammarkonsert ägde rum i slutet av januari. De unga operasångarna Rebecca Fjällsby och Tobias Westman, vilka också medverkade i *Die tote Stadt*, sjöng sin önskerpertoire av kompositörer som Hugo Alfvén, Wilhelm Pettersson Berger, Gustaf Nordqvist och Frans Léhar. Pianisten David Grant ackompanjerade.

I början av april fylldes Operacaféet på nytt av publik som längtade efter kammarmusik. Under rubriken **Harpa möter stråk och blås** bjöds de bland annat på verk av Beethoven, Ravel och Paganini. Från stråktionen återfanns Radu Mitnei och Anna Olsson på violin, Fredrik Hulthe, viola och Gudmund Ingwall på cello. Medan blåsarna företrädde av flöjtisten Mats Nilsson, oboisten Malin Klingborg, Jesper Seirup Clausen på klarinett samt Dag Larsson och Reinert Indrehus på valthorn. Claudia Mitnei spelade harpa.

Vårblandning var namnet på säsongens sista Klassiska lördag. Man spelade bland annat en sats ur Schumanns andra symfoni för stråkar och oboe. Dessutom bjöds publiken på flera spännande slagverksäventyr. Medverkande var Teresia Alm, oboe, Matilda Gantelius och Anne Hegna Grumer på violin, Rikard Bernström, viola, cellisten Emma Fjeldli. Jonas Landén och Maths Tärneberg spelade slagverk.

I och med den första lördagskonserten för hösten var det dags att sjösätta idén med att själva konserten skulle genomföras från operascenen medan introduktion med

chefsdirigenten samt förtäring skulle ske timmen innan i Operacaféet. Efter att det lilla Operacaféet varit fyllt till brädden under flera års tid på Klassisk lördag stod vi nu inför frågan om publiken skulle öka i takt med att konsertsalen blev större. Vid första konserttillfället kunde vi konstatera en fördubbling av publikskaran och vi när nu en förhoppning att en ny vana ska etableras bland vår publik.

Denna konsert var den första i en miniserie av **Mahler i kammarformat**. Serien inleddes med Mahlers *Symfoni nr 4* för kammarorkester och sopran. Johannes Gustavsson ledde de tretton musikerna genom partier där enskilda musiker i det närmsta fick soloinSATser där det vanligtvis är stor orkester. Trots flytten till operascenen fanns känslan av kammarmusik kvar och publiken kunde fortfarande känna den närhet till musikerna som varit så signifikativ för våra Klassiska lördagar. Sopransolist var Anna-Maria Krawe.

En månad senare var det dags igen för andra delen i Mahlerserien, *Rückertlieder*. Det var sopransolist Ann-Louise Lögdlund som sjöng Mahlers fem tonsatta dikter av Friedrich Rückert. Dessutom spelade orkestern det vackra *Adagio ur Symfoni nr 10 för kammarorkester*. Dirigent var Johannes Gustavsson.

Sista konserten i Klassisk lördag-serien för året blev Dalecarlia Klarinettkvintett med **Fjärran – in a distance**. Dalecarlia Klarinettkvintett med Wermland Opera orkesters klarinettist Anna McGregor hade spelat in en CD med musik av den Nya zeeländske tonsättaren Anthony Ritchie. Lagom till denna konsert släppte ensemblen skivan och kunde dessutom hälsa den långväga tonsättaren välkommen till konserten! Efteråt gav tonsättaren en programkommentar och tog även emot frågor från publiken. Senare under året vann skivan en Grammy i Nya Zeeland för bästa klassiska album. Medverkande Anna McGregor, klarinett, Manu Berkeljon och Sofie Sunnerstam, violin, Anders Norén, viola, Tomas Blanch, cello och Bengt Forsberg, flygel.

Sommar VERKSAMHETEN

Wermland Operas sommarverksamhet bestod av folklustspelet *Värmlänningarna*, orkestrernas konsert på Old Ox-festivalen i Mariestad, öppna repetitioner, guidade rundturer, Cirkusskola samt sist men inte minst föreställningar av *Les Misérables*!

Värmlänningarna i Ransäter

Kärleksdramat *Värmlänningarna* har spelats sedan 1954 på hembygdsgården i Ransäter. Sommaren 2016 gjorde Lisa Miskovsky debut som Anna. Ole Bang spelade Erik och Olof Wretling regisserade. I uppsättningen ingick ett tjugotal skådespelare och artister, musiker ur Wermland Operas orkester och en stor ensemble med amatörskådespelare i alla åldrar.

Speldagar 24, 25 juni, 2, 3 juli

Old ox-festivalen i Mariestad

Mellan 1-3 juli genomfördes en klassisk musikfestival i Mariestad. Wermland Operas orkester deltog genom att spela en konsert på fredagskvällen på Jubileumsteatern. De spelade Lars-Erik Larssons *Pastoralsvit*, Mozarts *Haffnersymfoni* samt avslutade med Beethovens *Pianokonsert nr 5; Kejsarkonserten*. Pianosolist var världspianisten Olga Kern och chefsdirigent Johannes Gustavsson dirigerade!

ÖPPNA REPETITIONER

Öppen repetition av *Les Misérables*

Två veckor innan musikalpremiären bjöd vi in våra facebookvänner och nyhetsbrevsmottagare att tjuvkika på en timmes repetitioner av *Les Misérables*. Intresset var enormt och när 200 tackat ja, fick vi sätta stopp för ytterligare anmälningar.

Öppen orkesterrepetition inför konserten på Old Ox-festivalen.

Onsdag 29 juni bjöd vi in till öppen repetition i orkestersalen på Spinneriet. Orkestern repeterade inför sin konsert i Mariestad.

Guidade rundturer

Fyra tisdagar i rad genomfördes gratis guidade visningar av salongen på Wermland Operas stora scen. Turister och nyfikna Karlstadsbor fick kika in bakom kulisserna, se salongen med de vackra takmålningarna och fick en inblick i hur livet bakom scenen kan se ut. I samband med rundturerna på Stora scenen höll också operacaféet öppet. När det öppna orkesterrepet på Spinneriet ägde rum visades också Lilla scenen och verkstäderna för allmänheten.

Cirkusskola

En vecka under sommaren bjöd Wermland Opera 20 barn mellan 8 och 12 år på Cirkusskola. Duo Danzeros guidade dem genom jonglering, lindans, enhjulscyckling, akrobatik, clowneri och balansbräda. De första dagarna övade de tillsammans och den sista dagen hade de genrep och föreställning för föräldrar och anhöriga.

Les Misérables

Les Misérables hade det något annorlunda premiärdatumet 16 juni. Detta för att Wermland Opera skulle kunna hålla öppet hus under sommaren och för att kunna erbjuda sommarlediga karlstadsbor och hitresta turister en musikteaterupplevelse under sommaren. Efter sommaruppehållet återtog *Les Misérables* i Wermland Operas ordinarie verksamhet. Läs mer om *Les Misérables* på sida 13

Under sommarverksamheten spelades *Les Misérables*:

Juni: 16, 18, 19, 22, 23, 29, 30

Juli: 2, 3

*"Proffsigt! Värme!
Glädje! Lärorikt!"*

Lärare om föreställningen Prova på sång och dans

BARN och UNGDOM

Wermland Opera erbjuder varje år musik- eller
musikteaterupplevelser till länets alla barn och ungdomar.

Via barn- och ungdomsavdelningens produktioner har vi haft förmånen att spela för 9 444 barn och unga, antingen på turné eller på någon av våra scener.

Under 2016 arrangerade Wermland Opera följande produktioner för barn och unga:

Prova på sång och dans

• *För 5-åringar på förskolan*

För de allra minsta erbjöd Wermland Opera Carolina Carlssons och Pär Jorsäters program *Prova på sång och dans*. Det var en interaktiv halvdag på förskolor där 5-åringarna fick vara med och göra en egen föreställning. De lärde sig en sång, en dans, fick smink och kostym. Sen när strålkastaren tändes och publiken, i form av kompisar och föräldrar, var på plats, spelade de upp sin lilla musikal.

Period: oktober – november 2016

Pettson och Findus

• *För 6-åringar på förskolan och lågstadiet*

I april kom de populära figurerna Pettson och Findus livs levande till Lilla scenen! Musikalföreställningen som riktade sig till förskoleklasser och lågstadiet tog publiken med storm och barnen var med och sjöng mest hela tiden. Wermland Operas orkester spelade till de två karaktärerna men deltog även själva i skådespelet i och med att de bland annat gestaltade hönsen på gården och givetvis var dirigent Johan Siberg tuppen i hönsgården! Föreställningen bygger på Sven Hedmans Pettsonsånger, som är baserade på Sven Nordqvists älskade böcker, vilka Bröderna

Slut gjort musikteater av. Sven Hedman som spelade Pettson har även gjort musiken, vilken blivit Grammis-nominerad tre gånger. Fanny Wistrand spelade Findus med härlig energi i sång och stepp.

Spelperiod: 5 - 7 april

Jag slog en kille idag

• *Lågstadiet*

Gruppen Orkesterpop, med David Schutrick och Mija Folkesson, turnerade på skolorna med konserten *Jag slog en kille idag*. De erbjöd konserten till förskoleklasser och lågstadiet där de sjöng sina sånger från Bolibompa-succéerna *Värsta bråket* och *Mäta med skägg*. Det handlade om konflikter och om att tävla och jämföra sig. De gjorde också sånger som på ett lekfullt sätt behandlade ämnet fysik: Hur vet egentligen polisen vem som har kört för fort? Och tänk om hönor blev kor vid minusgrader precis som vatten kan förvandlas till is? Fyrtio minuter svängig musik med texter som inbjöd till samtal. Konserten var också interaktiv så barnen deltog i rörelse, bus och mycket sång.

Spelperiod: 10-21 oktober

Musik från andra länder

• *Mellanstadiet*

Wermland Operas egna fantastiska musiker; Torbjörn Strand, Thomas Grönroos och Rikard Bernström erbjöd en interaktiv musikresa till mellanstadieelever i värm-ländska skolor. Med hjälp av en klassisk flanellograf föreställande en världskarta, musik och kluriga ledtrådar engagerade de eleverna som fick gissa var på jordklotet musikerna befann sig.

Spelperiod: 19 – 30 september

SCORE TV-spelskonsert

• Mellanstadiet och högstadiet

Efter succén med två fullsatta salonger på Wermland Opera under sommaren 2015 bad vi Orvar Säfström att återkomma till Karlstad med sin TV-spelskonsert SCORE. Säfström presenterade konserten där Wermland Operas orkester under ledning av Johan Siberg och sopransolisten Anna-Maria Krawe, tolkade flera av genrens allra bästa kompositioner. Bland annat ingick operascenen från *Final Fantasy VI*, sånger från *Skyrim*, *Journey* och *Beyond: Two Souls*. Från ett av de mest omtalade spelen på senare år, *The Last of Us*, hördes det vackra stråkstycket *All Gone (No Escape)* av Oscarbelönade kompositören Gustavo Santaolalla och världens mest älskade spelföretag Nintendo representerades av två rejäla sviter med musik från *Super Mario*- och *The Legend of Zelda*-serierna.

Den 27 april fylldes Karlstad CCC:s konsertsal till bredden på skolföreställningen under dagtid. Konserten hade erbjudits till mellanstadie- och högstadiel elever från hela Värmland och 1600 elever kunde höra konserten. På kvällen samma dag repriserades konserten och återigen fylldes salen med i stora delar helt nya publik-

kategorier; Tonåringar med föräldrar och unga vuxna samsades med Wermland Operas orkesters trogna publik och nostalgiska 40-50-åringar som spelat TV-spelen som unga.

Skolföreställning av Les Misérables

• Högstadiet och gymnasiet

Under 2016 kunde vi erbjuda musikalerna som är baserade på Victor Hugos klassiska roman med samma namn till elever på högstadiet och gymnasiet. Sju föreställningar spelades under hösten som skolföreställningar på dagtid. Läs mer om Les Misérables på sid 13

Speldagar: 21, 22, 28, 29 september, 4, 19 oktober, 9 november

Cirkusskola

• 8-12 år

En vecka under sommaren bjöd Wermland Opera 20 barn mellan 8 och 12 år på Cirkusskola. Duo Danzeros guidade dem genom jonglering, lindans, enhjulsryck, akrobatik, clowneri och balansbräda. De första dagarna övade de tillsammans och den sista dagen hade de genrep och föreställning för föräldrar och anhöriga.

TURNÉ *för* VUXNA

Två konsertprogram gick under 2016 på turné från Wermland Opera; en vårdturné samt den traditionella julturnén till värmäländska Bygdegårdar och Folkets Hus.

Från förr till nu och tillbaka igen

Wermland Opera fick möjlighet att genomföra en turné till vårdboenden i Karlstads kommun. Ann Sigurdson, Fredrik Sjöstedt och Andreas Sjögren gjorde ett musikprogram med musik från förr till idag, med hög igenkänningsfaktor.

Medverkande:

Ann Sigurdson, Fredrik Sjöstedt och Andreas Sjögren

Julturné 2016

Årets julturné, Bjällerklang, var en finurlig, flärdfull och fröjdefull föreställning som tog oss med genom tre decennier. Julens musik- och sångskatter blandades med Solveigs barn- och ungdomsminnen från 50-60-70-talen. Vi fick följa Solveig från barndomens gruvby där hon satt på julottan under juldagsmorgonen 1956, fortsatte till juldagskvällen 1966 då hon blivit tonåring och avslutade på julafton 1976 i studentstaden Uppsala.

Medverkande:

Cecilia Kyllinge, Solveig Bergqvist Larsson, Anders Larm och Jan-Olof Jonsson.

SPELPLATSER JULTURNÉN

Segmons Folkets Hus • Rämmens Bygdegård • Skruvstad Bygdegård, Skruvstad gamla skola • Solviks Bygdegård • Wermland Operas foajé • Mangskogs Folkets Hus • Stranna Folkets Hus Kärrbackstrand • Ulvsby Ordenshus • Uddeholms Kapell • Bygdegården Kväggeshyttan • Högboda Folkets Hus • Torpåsens Bygdegård • Sunnemo Folkets Hus • Bogens Bygdegård • Rudskoga Bygdegård • Seniorernas Hus • Råda Ordenshus • Ölhmults Bygdegård • Mölnbacka Bygdegård • Liljenäs Bygdegård (skolan) • Bygdegården Svenshult, Hammarö • Forshaga Folkets Hus • Svanskogs Folkets Hus • Solsäterhemmet i Tösse • Ulvsby Herrgård

ÖVRIGA ARRANGEMANG

Unga värmländska talanger

Wermland Opera vill gärna lyfta unga musikaliska talanger från Värmland och som är på väg att göra karriär. I den första konserten med "Unga värmländska talanger" presenterades tre sångare och en pianist; tenorerna Johan Olsson och Viktor Sundqvist, pianisten Natalia Kremska, och Hannes Öberg, baryton. Solisterna presenterade sig vid en konsert i Sundstaaulan tillsammans med Wermland Operas orkester och med Johannes Gustavsson som dirigent. På repertoaren stod bland annat operaarior ur *Lucia di Lammermoor*, *Gianni Schicchi*, *Rigoletto* och *Thomás*, svenska sånger och första satsen ur Schumanns *Pianokonsert*.

Electrafied

Tisdag den 17 maj genomfördes en "try out" av musikalen *Electrafied* på Wermland Operas Lilla Scen. Per Thorén och Johan Fält hade skrivit manus medan Tonbruket skrivit musik till detta pilotprojekt av musikalen *Electrafied*. Denna "try out" gav upphovsmännen en möjlighet att se om deras idé fungerade som musikal med sångare, regi och orkester inför en publik. *Electrafied* bygger på det klassiska grekiska dramat *Orestien* och visar på en tidlös problematik; Aischylos fråga om vad det innebär att vara människa. På scenen mötte vi en ensemble på fyra personer, Tonbruket samt Wermland Operas orkester. Regissör var David Runqvist.

Värmlandsdag på Skansen

2016 fyllde Värmländska Sällskapet 200 år och det firades med en Värmlandsdag på Skansen. Det blev en dag fylld av musik, teater, mat och kultur. Det var poesi, körsång, helgmålsbön och marknad på Skansen denna dag och på Sollidensscenen spelades folklustspelet *Värmlänningarna* med över 100 sångare, dansare, skådespelare och musiker. Detta följdes av konsert i tre akter med opera, jazz och musikal! Medverkande var bland annat Wermland Operas orkester, Johannes Gustavsson, Christer Nerfont, Cecilie Nerfont Thorgersen, Philip Jalmelid, Kristin Lidström, David Alvefjord, Annalena Persson, Karolina Andersson, Katarina Leoson, Hans Backenroth, Christina Gustafsson, Astrid Assefa, Linus Tunström, Wermlandsensembeln, och många, många fler.

Talangjakt på Kulturnatten

I ett samarbete med NWT's tidning Karlstadsliv genomförde Wermland Opera en audition där den som ville pröva lyckan som musikalartist fick sjunga sin favoritlåt ur *Les Misérables*. På Kulturnatten 9 september fick sedan de utvalda solisterna sjunga sin låt på Wermland Operas Stora scen med dekor, smink, kostym. Samt med orkestern i diket under ledning av Johannes Gustavsson! Dagen före framträdandet fick alla repetera med pianist samt scenisk och vokal coachning av Cecilie och Christer Nerfont, därefter följde repetition med orkester och dirigent.

De utvalda solisterna var: Erik Brohagen, Carl Lagerqvist, Rickard Thorén, Ida Blom, Vera Fhager, Moa Lychou, Alicia Emilsson, Elin Werling, Sanne Skjervik, Hampus Rudqvist, Benjamin Sundström.

På Kulturnatten genomfördes en härlig konsert inför en jublande salong i operahuset.

Quiz med levande musik

Den 29 september gavs afterwork-publiken en annorlunda möjlighet: att delta i ett Quiz till levande musik! I Operacaféet på Wermland Opera dukade Lena Gynnemo upp till ett klurigt och roligt allmänbildningstest med frågor som illustrerades av Wermland Operas brassblåsare och slagverkare. Caféet fylldes till brädden av både etablerad och helt ny publik som tävlade, åt och drack samt serverades förstklassig musik, som spände mellan klassiskt och schlager. Medverkande musiker: Kjell Erik Paulsrud, Ramon Figueras Alsius, Jesper Knutsson, Mikael Lundqvist, Virginia Simón Monje och Jonas Landén.

Luciakonsert 2016

Traditionsfylld Luciakonsert med Wermland Opera och Norrstrandsskolans musikklasser. Lördagen den 10 och söndagen den 11 december fylldes Karlstad CCC med lucior, tärnor, tomtar, dansare, musiker, finstämda luciasånger och glad julmusik. Eleverna i Norrstrandsskolans Musikklasser och hela Wermland Operas orkester bjöd tillsammans med solisterna Jenny Holmgren och David Alvefjord på en klassisk luciakonsert för hela familjen. Konserten leddes av dirigent Andreas Eriksson Hjort tillsammans med kördirigenterna Aime Gummesson och Berit Ekespong. Mot slutet av konser-

ten överraskade den härliga ensemblen från Les Misérables publiken med att komma upp på scen och sjunga sånger ur musikalen.

ENGAGEMANG UTANFÖR ORDINARIE VERKSAMHET

Cecilie Nerfont Thorgersen och Christer Nerfont engagerades av Landshövding Kenneth Johansson för att underhålla vid Residensets mottagning för utländska deltagare i Swedish Rally. De passade bland annat på att sjunga ur den då kommande musikalen Les Misérables. I maj anlitades också paret för att underhålla vid en stor kongress för tandläkare som hölls några dagar på Karlstad CCC. Christer och Cecilie samt pianisten Thomas

Gantelius framträdde emellertid under en middag som tandläkarna intog på Värmlands museum.

Under våren engagerades Christer också som "side-kick" till konferenciern Jenny Strömstedt under Karlstads kommuns *Näringslivsgala* där marknadsföringsåtgärder, entreprenörskap och insatser för besöksnäringen i Karlstad premierades och belönades. Christer sjöng också *Bring him home* ur Les Misérables för en andlös publik! AnnLouice Lögdlund efterfrågades och anlitades till ceremonin då Mårbackapriset delades ut i juni. Ebba Witt Brattström fick priset för sitt arbete i Selma Lagerlöfs anda. Under festligheterna sjöng AnnLouice bland annat ur Elfrida Andrées och Selma Lagerlöfs opera *Frithiofs Saga* och Martin Andersson ackompanjerade.

PRISREGN ÖVER WERMLAND OPERAS ARTISTER

AnnLouice Lögdlund fick Operapriset

AnnLouice Lögdlund fick Operapriset av Tidskriften OPERAs läsare, för sin insats i *Die tote Stadt*. Motiveringen var att Marietta låg perfekt till för AnnLouices dramatiska sopran. "På höjden stålblank och med en enorm fin lyster i rösten. Därtill en sensualism som är bedövande."

Priset delades ut för trettionde gången och bestod av statyetten Eldslinga signerad ädelsmeden Sigurd Persson samt 25 000 kronor. Prisutdelningen kommer att ske hösten 2017 när Lögdlund sjunger *Turandot* på Folkoperan.

Anna McGregor vann en Grammy

Den 17 november vann Dalecarlia Clarinet Quintet med Wermland Operas klarinettist Anna McGregor en grammy i New Zealand Music Awards för deras album "Fjärran" med musik av kompositörerna Anthony Ritchie och Ross Harris. Bästa klassiska album 2016!

Gustaf Fröding-stipendium till Cecilie och Christer Nerfont

Cecilie och Christer Nerfont fick 2016 års kultur-stipendium till Gustaf Frödings minne från Karlstads kommun. Ett pris de delade med Värmlands konstförening.

<-- Anna McGregor foto Johanna Sterner

SAMARBETEN 2016

Arvika Kommun	Karlstad Airport	Savoy Hotell
Arvika Konsertförening	Karlstad CCC	Scalateatern
Arvika Teaterförening	Karlstad Teaterförening	Scandic Karlstad City
Aurora Music vid Old Ox Festival i Mariestad	Karlstad Kommun	Scandic Klarälven
Bergvik Coop	Karlstads Universitet	Scandic Winn
Best Western Gustaf Fröding Hotell & Konferans	Kil Kommun	Skapande skola i Värmland
Bohuslän Bigband	Klara's Café	Studieförbundet Bilda
Bygdegårdarna i Värmland	Kristinehamn Kommun	Swedish Rally Uddeholm
Centrum Karlstad	Kultur på Landsbygd	Svensk Scenkonst
Clarion Collection Hotel Drott	Kulturskolan i Karlstad	Svenska Kyrkan
Clarion Hotel Plaza	Landshövdingen i Värmlands Län	Synskadades Riksförbund i Värmland
Comfort Hotel Bilan	Landstingshalsan	Säffle Kommun
Duo Danzeros	Lars Lerin Konsthall	Säffle Konsertförening
Eda Kommun	Musikhögskolan Ingesund	Torsby kammarmusikvänner
Elite Stadshotellet Karlstad	Mårbacka	Wermland Operas orkestervänner
Folkets Hus och parker	Norrstrandsskolans föräldraförening	Wermland Operas teaterombud
Folkuniversitet	Norrstrandsskolans Musikklasser	Visit Karlstad Member
Forshaga Kommun	Näringslivsgalan, Karlstads kommun	Visit Värmland
Great Event of Karlstad	Region Värmland	Värmlands Museum
Hagfors Kommun	RESEO	Värmlänningarna
Hammarö Teaterförening	Riksteatern Värmland	Årjängs Kommun
Handelskammaren Värmland	River C Hotell	Årjängs teaterförening
HSB Karlstad	RMS Regional Musik i Sverige	
Ibis Style Karlstad City	Rotary	
Karlskoga Konsertförening	Sats	

PRIORITERADE MÅLGRUPPER

Studieförbundet Bilda – Kulturkompis

Mot slutet av 2016 ingick Wermland Opera ett avtal med Studieförbundet Bilda om att tillhandahålla konsert- och föreställningsbiljetter till "Kulturkompisar". Kulturkompis är del av Studieförbundet Bildas arbete med nyanlända och deras uppdrag att bidra till meningsfulla aktiviteter som stärker kunskapen i svenska, det svenska samhället och främjar deltagandet i samhällslivet.

VAD ÄR KULTURKOMPIS? Kulturkompis – make friends through culture, ger nyanlända och etablerade svenskar möjligheten att gå på kultuaktiviteter tillsammans - konsert, bio, museum eller liknande. Konst och kultur är vårt universella språk. Genom att uppleva den tillsammans tror vi att spännande möten, samtal och relationer kan uppstå.

HUR FUNGERAR KULTURKOMPIS?

- Kulturkompisgrupper får gå gratis på kulturaktiviteter
- Efter kulturaktiviteten skall gruppen samtala kring vad ni har upplevt, gärna över en kaffe.
- För att ta del av Kulturkompispaketet skall man vara en grupp på fyra personer, varav två ska vara nyanlända.
- I gruppen bestämmer ni själva vad ni skall gå på och när det passar er bäst.
- Boka biljetter via de olika kulturaktörernas hemsidor eller använd era kulturkompiskort.

Kommunikation mot unga och studenter

Wermland Opera försöker att stimulera barn, unga och studenter att besöka konserter och föreställningar. Vid sidan av barn- och ungdomsverksamheten som riktar sig till alla stadier i skolorna har vi ett nära samarbete med Kulturskolan i Karlstad, där elever erbjuds gå på konserter och föreställningar som ligger nära deras instrumentval eller intresseinriktning. På samma grunder erbjuds elever på Musikhögskolan Ingesund att närvara vid konserter.

Under året inleddes ett samarbete med Karlstads Universitet; Wermland Operalistan för studenter. På våra respektive webbplatser uppmanas studenter att skriva upp sig på denna lista. Som studerande på Karlstads Universitet och medlem på listan får studenterna löpande information om Wermland Operas verksamhet, möjlighet att köpa billiga sista minuten-biljetter, delta i utlottning av biljetter till ett speciellt datum samt erbjudanden att vara med på speciella arrangemang för studenter. Vi har till exempel arrangerat eftersittningar och träffar med studenter, musiker och sångare efter konserter och föreställningar.

TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL 2016

Ole Wiggo Bang, *opera- och orkesterchef*

Lena Nyberg, *administrativchef*

Jan Gimåker, *kamrer (pension 30/4 2016)*

Mikael Ståhl, *kamrer (började 1/3-2016)*

Susanne Jacobsson, *löneadministratör 75%*

Ulrika Nilsson, *personalassistent 50%*

Gitte Nordman, *receptionist 50%*

Hans Wallstav, *intendent*

Pernilla Bergland Eduard, *marknadschef*

Johanna Sterner, *grafisk formgivare*

Ewa Höögh van Baaren, *säljare*

Johanna Wernius, *biljettkassör 80%*

Annica Åkerberg-Landmark, *biljettkassör 75%*

Camilla Nordström, *operaproducent*

Björn Eduard, *sångare 50%*

Ann Sigurdson, *sångare 50%*

AnnLouise Lögdlund, *sångare*

Cecilie Nerfont Thorgersen, *sångare*

Christer Nerfont, *sångare*

Anna-Maria Krawe, *sångare (långtidskontrakt)*

Cathrine Sheehan, *regiassistent/inspicient*

Anne Bolstad, *projektledare*

Inger Einheri, *teknisk producent*

Kenneth van Baaren, *smed/scenmästare*

Lars-Olof Wijk, *snickare (pension 30/9-2016)*

Björn Skansen, *belysningsmästare (pension 31/5-2016)*

Maja A Wallstav, *rekvisitör/attributör*

Marie Sandberg, *dekormålare*

Lena Lidström, *dekor-samt föreställningstekniker*

Lisa Durán, *kostymansvarig*

Anneli Thorén, *skraddare*

Elisabeth Näsman, *maskör*

Christina Hednar, *maskör (föraldraledig)*

Annika Bohlin, *orkesterproducent (sjukskriven)*

Fredrik Sjöstedt, *vikarierande orkesterproducent*

Pär Burman, *podieinspicient/notbibliotekarie*

Richard Lazar, *konsertermästare*

Magnus de Verdier, *konsertermästare*

Svante Olsson, *2:e konsertermästare*

Torbjörn Strand, *violin*

Fredrik Andersson, *violin*

Anne Hegna Grumer, *violin*

Anna Olsson, *violin*

Thomas Grönroos, *violin*

Matilda Gantelius, *violin*

Radu Mitnei, *violin*

Martina Lassbo, *violin*

Thomas Heinemann, *viola*

Fredrik Öhman, *viola*

Fredrik Hulthe, *viola*

Rikard Bernström, *viola*

Gudmund Ingvall, *solocellist*

Emma Fjeldli, *cello*

Karl Kinberg, *kontrabas*

Oscar Rentzhog, *kontrabas*

Mats Nilsson, *flöjt*

Linnea Kurko Andersson, *flöjt (började 1/8-2016)*

Malin Klingborg, *oboe*

Teresia Alm, *oboe*

Annette Arvidsson, *fagott*

Stefanie Erdmann, *fagott*

Reinert Indrehus, *horn*

Dag Larsson, *horn (pension 31/3-2016)*

Virginia Simón Monje, *horn (började 1/8-2016)*

Kjell-Erik Paulsrud, *trumpet*

Ramon Figueras Alsius, *trumpet*

Jesper Sejrup Clausen, *klarinett*

Anna McGregor, *klarinett*

Jonas Landén, *slagverk*

LEDNINGSGRUPP

Ole Wiggo Bang, *opera- och orkesterchef*

Lena Nyberg, *administrativchef*

Pernilla Bergland Eduard, *marknadschef*

Camilla Nordström, *operaproducent*

Anne Bolstad, *projektledare*

Inger Einheri, *skraddare/teknisk producent*

Annika Bohlin, *orkesterproducent (sjukskriven)*

Fredrik Sjöstedt, *vikarierande orkesterproducent*

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

**Styrelsen för Stiftelsen Värmlandsoperan, fortsättningsvis kallad
Wermland Opera, avger härmed redovisning för tiden
1 januari – 31 december 2016, stiftelsens 42:e verksamhetsår.**

Region Värmland är huvudman för Wermland Opera och en av tre huvudfinansiärer. Wermland Operas verksamhet bedrivs i stiftelseform med Värmlands läns landsting och Karlstads kommun som ursprungliga stiftelsebildare.

Föreställningar och publik Wermland Opera har under året presenterat sig enligt följande;

Totalt 342 framföranden. Av dessa var 190 offentliga och 20 skolföreställningar samt 132 i turnéverksamhet. Wermland Operas föreställningar har totalt besökts av 84 402 personer varav 18 839 var barn och ungdomar. Vad gäller verksamhetens geografiska fördelning har 227 framträdanden skett i hemkommunen, 110 i övriga länet, 5 utomläns. Se efterföljande statistik, även med fördelning per kommun.

Styrelse och arbetsutskott

Ordinarie ledamöter: Philip Johnsson, ordförande (S), Katarina Hultkrantz, vice ordförande (M), Kerstin Einevik Bäckstrand, (C) Ann-Christine Janhagen Olsén (S), Linda Larsson (S) Fredrik Persson (S) samt Niklas Lehresjön (FP).

Ersättare: Nils-Gunnar Andersson (S), Anna Dahlén-Gauffin (S), Helen Einarsson (S), Gunilla Boqvist (V), Faisal Osman (MP) Ingegerd Wikström (SIV) och Monica Ståhl (KD).

Ordinarie ledamöter i AU: Philip Johnsson (S), Katarina Hultkrantz (M) och Fredrik Persson (S).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Föredragande i styrelsen: Ole Wiggo Bang och Lena Nyberg. Lena Nyberg är även sekreterare.

Styrelsen har sammanträtt 5 gånger och Arbetsutskottet (AU) vid 4 tillfällen.

Revisorer

Auktoriserad revisionsbyrå, PwC, Auktoriserad revisor Stefan Lungström. Ordinarie revisor utsedd av Region Värmland Jonny Mattsson (KD) med Benny Persson (C) som ersättare.

Firmateckning

Firman har tecknats av styrelsen i sin helhet eller av Philip Johnsson, Ole Wiggo Bang och Lena Nyberg, två i förening.

Omsättning och resultat 2016

Omsättningen inklusive anslag och räntor är 83 147 547 kr och resultatet är -1 144 003 kr.

Tillsammans med tidigare års balanserade resultat på 4 586 727 kr ger detta ett ackumulerat överskott på 3 542 724 kr, av vilket 100 000 kr enligt stadgarna är avsatt till en reservfond, återstående överskott på 3 442 724 kr balanseras i ny räkning.

Kostnader för framtida produktioner har tagits under 2016. Se även efterföljande resultat- och balansräkning.

Org nr 873201-5311

RESULTATRÄKNINGAR

	Not	160101-161231	150101-151231
RÖRELSENS INTÄKTER			
Nettoomsättning		11 527 885	8 302 488
Övriga intäkter		1 047 577	648 251
		12 575 462	8 950 739
OFFENTLIGA ANSLAG			
Statens Kulturråd		36 038 000	35 618 000
Region Värmland		20 905 000	20 371 704
Karlstad Kommun		13 624 040	13 282 500
		70 567 040	69 272 204
RÖRELSENS KOSTNADER			
Övriga externa kostnader		- 34 037 151	- 30 908 177
Personalkostnader	1	- 49 696 679	- 46 328 781
Avskrivningar av materiella tillgångar	2	-549 702	- 393 214
		- 84 283 532	- 77 630 172
RÖRELSERESULTAT		- 1 141 030	592 771
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Ränteintäkter		5 045	5 865
Räntekostnader		- 8 018	-423
		- 2 973	5 442
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		- 1 144 003	598 213
BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Överavskrivning inventarier		0	- 29 645
		0	- 29 645
RESULTAT FÖRE SKATT		- 1 144 003	568 568
Skatt		-	-
ÅRETS RESULTAT		- 1 144 003	568 568

BALANSRÄKNINGAR

	Not	151231	141231
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	3	1 291 998	705 500
Finansiella anläggningstillgångar			
Bostadsrätt	4	10 000	10 000
Summa anläggningstillgångar		1 301 998	715 500
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		318 508	108 037
Skattefordran		0	556 720
Övriga fordringar		953 480	759 241
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5	2 680 895	2 227 354
		3 952 883	3 651 352
Kassa och bank		10 579 270	9 461 674
Summa omsättningstillgångar		14 532 153	13 113 026
SUMMA TILLGÅNGAR		15 834 151	13 828 526
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Reservfond		100 000	100 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		4 586 727	4 018 159
Årets resultat		- 1 144 003	568 568
Summa eget kapital		3 542 724	4 686 727
OBESKATTADE RESERVER			
Avskrivningar utöver plan		29 645	29 645
Summa obeskattade reserver		29 645	29 645
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Skuld till kreditinstitut	6	198 135	0
Summa långfristiga skulder		198 135	0
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		4 708 380	3 696 794
Skuld till kreditinstitut	6	48 000	0
Skatteskulder		63 044	0
Övriga kortfristiga skulder		1 778 351	1 405 189
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	5 465 872	4 010 171
Summa kortfristiga skulder		12 063 647	9 112 154
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		15 834 151	13 828 526
Ställda säkerheter	8		
Eventualförpliktelser	9		

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIPER

De redovisningsprinciper som tillämpas överensstämmer med årsredovisningslagen samt rekommendationer och uttalanden från Bokföringsnämnden och FAR. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år. Följande principer har tillämpats:

Intäkter

Stiftelsen tillämpar *BFNAR 2003:3 Redovisning av intäkter*, vilket innebär att inkomster från biljettförsäljning redovisas som intäkt i samband med tidpunkten för föreställningen.

För bidrag tillämpar stiftelsen *BFNAR 2002:11 Redovisning av bidrag av likvida medel till ideella föreningar och registrerade trossamfund från offentligrättsliga organ* samt *BFN R 5 Redovisning av statliga stöd*, vilket innebär att inkomster från bidrag redovisas som intäkt när den är säker, vilket normalt sker i samband med inbetalning eller vid beslut.

För gåvor tillämpar stiftelsen *BFNAR 2002:10 Redovisning av gåvor i ideella föreningar och registrerade trossamfund*, vilket bl.a. innebär att gåvan intäktsredovisas det räkenskapsår gåvan överlämnas.

Inkomstskatter

Stiftelsen tillämpar *BFNAR 2001:1 Redovisning av inkomstskatter*. Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatteeffekten i eget kapital.

Materiella anläggningstillgångar

Stiftelsen tillämpar *BFNAR 2001:3 Redovisning av materiella anläggningstillgångar*. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som *Övrig rörelseintäkt* respektive *Övrig rörelsekostnad*.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används för alla typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:
Inventarier 5-10 år

Övriga redovisningsprinciper

Utgifter redovisas som kostnader när arbetet utförs och när materialet anskaffats.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

NOTER

1 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER

MEDELANTAL ANSTÄLLDA	2016	2015
Kvinnor	46	55
Män	41	57
Totalt	87	112

LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER	2016	2015
Löner och andra ersättningar	35 181 721	33 011 173
Sociala kostnader	14 042 520	12 854 263
(varav pensionskostnader)	(4 423 511)	(3 953 352)

TOTALT ANTAL ANSTÄLLDA PERSONER	249	252
---------------------------------	-----	-----

2 AVSKRIVNINGAR

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade ekonomiska livslängden.
Avskrivning sker med 10-20% per år.

3 INVENTARIER

ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	2 114 295	2 090 845
Inköp	1 136 200	296 450
Försäljning/utrangering	0	-273 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 250 495	2 114 295

ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN	2016	2015
Ingående avskrivningar enligt plan	- 1 408 795	- 1 288 581
Avskrivningar enligt plan	- 549 702	- 393 214
Försäljning och utrangeringar	0	273 000
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	- 1 958 497	- 1 408 795

Utgående planmässigt restvärde	1 291 998	705 500
--------------------------------	-----------	---------

4 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

BOSTADSRÄTT BRF HAGAPORTEN	2016	2015
Anskaffningsvärde	10 000	10 000
	10 000	10 000

5 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2016	2015
Förutbetalda lokalhyror	2 421 809	1 705 711
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	259 086	521 643
	2 680 895	2 227 354

6 SKULDER TILL KREDITINSTITUT

	2016	2015
Skulder som förfaller inom ett år	48 000	0
Skulder som förfaller två till fem år	198 135	0
	246 135	0

NOTER forts

7 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2016	2015
Upplupna semesterkostnader	663 390	672 061
Upplupna lönekostnader	534 918	517 877
Upplupna pensionskostnader	751 600	775 452
Övriga upplupna kostnader	315 359	1 083 905
Förutbetalda intäkter	3 200 605	960 876
	5 465 872	4 010 171

8 STÄLLDA SÄKERHETER

	2016	2015
Ställd säkerhet för Mercedes Benz Spinter	212 160	0

9 EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	2016	2015
Svensk Scenkonst	1 186 620	1 115 014

Karlstad 2017-03-10

Philip Johnsson

Katarina Hultkrantz

Kerstin Einevik Bäckstrand

Ann-Christine Janhagen Olsén

Linda Larsson

Fredrik Persson

Niklas Lehresjön

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits 2017-03-27 resp 170315

Stefan Lungström
Auktoriserad revisor

Jonny Mattsson

Att hållas tillgängligt för envar.
Till styrelsen för Stiftelsen Värmlandsoperan
Till Region Värmlands styrelse och fullmäktige

**Av Region Värmlands fullmäktige vald revisors Revisionsberättelse för
Stiftelsen Värmlandsoperan år 2016 (Organisationsnummer 873201-5311)**

Jag, av fullmäktige i Region Värmland vald revisor, har granskat stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och årsbokslut men också dess verksamhet och förvaltning för år 2016.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som, enligt stiftelselagen, och kommunallagen, har ansvaret för förvaltningen av stiftelsen. Styrelsen har, enligt bokföringslagen, även ansvaret för att upprätta en årsredovisning, som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar också för att verksamheten bedrivs i enlighet med, Stiftelseförordnandet från 1975 (med senaste ändringar enligt permutationsbeslut av Kammarkollegiet 2004-06-22) samt Överenskommelsen mellan Region Värmland, Karlstads kommun och Stiftelsen Värmlandsoperan för 2015-2018.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att, utifrån min granskning, uttala mig om styrelsens årsredovisning, årsbokslut, förvaltning och verksamhet samt att till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Granskningens omfattning och inriktning

Granskningen har utförts utifrån ovan redovisade lagar och grunddokument, enligt god revisionssed i kommunal verksamhet samt enligt Region Värmlands revisionsreglemente. Jag har inte fått några särskilda granskningsanvisningar av Värmlands läns landsting, Karlstads kommun, Region Värmlands fullmäktige eller styrelse.

Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag har granskat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt genom att jag löpande följt stiftelsens verksamhet, genom protokoll och verksamhetsbesök samt genom kontakter med Region Värmland och auktoriserad revisor. Jag har i kontakter med operaledningen diskuterat risker i verksamheten och den interna kontrollen. Jag har under granskningen utöver stiftelsens grund- och interna styrdokument ägnat inventering och arkiv särskild uppmärksamhet.

Jag har också följt och tagit del av den auktoriserade revisorns granskning och revisionsberättelse och har inget att invända mot dem.

Sammanfattning och uttalande

Jag bedömer att verksamheten i allt väsentligt ryms inom de i stiftelseförordnandet givna ramarna, har bidragit till de olika kulturpolitiska målen i detta och varit i överensstämmelse med Överenskommelsen med Region Värmland och Karlstads kommun för 2015--2018. Stiftelsens resultat är -1 144 tkr och reservfonden innehåller 100 tkr. Utifrån ovanstående granskning och prövningar har stiftelsen enligt min bedömning i huvudsak nått uppställda mål och resultat. Jag har utifrån min granskning och i förhållande till stiftelselag och stiftelseförordnandet inte någon anledning att rikta anmärkning mot stiftelsens styrelse.

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i allt väsentligt har utfört sitt uppdrag enligt stiftelsens stadgar och övriga styrdokument, att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Utifrån min granskning tillstyrker jag att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Karlstad den 15 mars 2017

Jonny Mattsson

Av Region Värmlands fullmäktige vald revisor.

Revisionsberättelse

Till styrelsen i STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN, org.nr 873201-5311

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN för år 2016.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av årsberättelsen, men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN för år 2016.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen, varför jag tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Karlstad den 27 mars 2017

Stefan Lungström
Auktoriserad revisor

TOTALT

	ANTAL SPELNINGAR PER TYP				ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISKT				PUBLIK- ANTAL			
	Offentlig	Intern	Turné	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
TOTALT												
Opera, Musical	82		7		89				89	22 150	1 899	24 049
Sommar på Operan	21				16	4	1		21	8 653	454	9 107
Barn och ungdom	4		73	13	21	69			90		9 444	9 444
Orkester	14		5		14	4	1		19	8 880	109	8 989
Samarbeten	25		2		12	12	3		27	7 511	1 933	9 444
Vård- och julturné			52		31	21			52	3 369		3 369
Fasadshow, Julklapp	44				44				44	15 000	5 000	20 000
TOTALT	190	132	20		227	110	5		342	65 563	18 839	84 402

OPERA/MUSICAL

OPERA/MUSICAL	ANTAL SPELNINGAR PER TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISKT					PUBLIK- ANTAL		
	Offentlig	Intern	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
Die tote Stadt	12			12				12	3 414	35	3 449
Les Misérables	70	7		77				77	24 119	4 432	28 551
TOTALT	82	7		89				89	27 533	4 467	32 000

SOMMAR PÅ OPERAN

	ANTAL SPELNINGAR PER TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISKT				PUBLIK- ANTAL			
	Offentlig	Intern	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
SOMMAR PÅ OPERAN											
Les Misérables	15			15				15	4 999	384	5 383
Värmlänningarna i Ransäter	4				4			4	1 342		1 342
Old ox-festivalen	1					1		1	375		375
Cirkusskola, Lilla scenen	1			1				1		70	70
TOTALT	21			16	4	1		21	6 716	454	7 170
Guidad visning								7	20		20
Öppna repetitioner								1	200		200
TOTALT								8	220		220

BARN/ UNGDOM

Barn och ungdomar från 13 kommuner
tog del av Wermland Operas produktioner
under året.

BARN/UNGDOM KOMMUNVIS	Jag slog en kille idag F-lägstadiet	Cirkusskola 8-12 år	Les Misérables Högstadiet	Prova på sång och dans för 5-åringar	Pettson och Findus F-åk 3	SCORE TV-spelskonsert Mellan- och högstadiet	Jorden runt på 80 dagar Mellanstadiet	Kulturskolan blandad ålder	Musik från andra länder Mellanstadiet	Totalt per kommun
Arvika			315							315
Filipstad				208						208
Forshaga	400		335			120			481	1 336
Grums			262							262
Hagfors/Ekshärad	120		130		117					367
Hammarö	250		230	419					212	1 111
Karlstad	365	70	1 082	22	745	1 333		230	112	3 959
Kil				72						72
Kristinehamn						100	260		350	710
Storfors	200		67						325	592
Sunne	350									350
Torsby			147							147
Ärväng	15									15
TOTAL	1 700	70	2 568	721	862	1 553	260	230	1 480	9 444

	ANTAL SPELNINGAR PER TYP				ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISKT				PUBLIK- ANTAL	
	Offentlig Turné	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
BARN OCH UNGDOM										
Prova på sång och dans	34		1	33			34		721	721
Pettson och Findus		5	5				5		862	862
SCORE TV-spelskonsert för skolorna		1	1				1		1 553	1 553
Les Misérables Skolföreställning		7	7				7		2 568	2 568
Musik från andra länder	25		2	23			25		1 480	1 480
Jag slog en kille idag	12		2	10			12		1 515	1 515
Cirkusskola på Wermland Opera	1		1				1		70	70
Orkesterkonsert*	1		1				1		230	230
Jag slog en kille idag**	1		1				1		170	170
Jorden runt på 80 dagar		2		2			2		260	260
Jag slog en kille idag***	1			1			1		15	15
TOTALT	4	73	13	21	69		90		9 444	9 444

*) Samarbete med kulturskolan den 8 och 9 oktober **) Samarbete med biblioteket, Karlstad kommun

***) Samarbete med biblioteket Årjäng

FASADSHOWEN

En julklapp till alla våra vänner

Showen visades 44 gånger och sågs av 20 000 personer,
15 000 vuxna och 5 000 barn.

ÖVRIGA AKTIVITETER

	Vuxen	Barn/Ungd	Totalt
Guidade visningar, Lilla & Stora scenen	188		188
TOTALT			188

Öppna repetitioner med Orkestern	45		45
Operapärlor	200		200
Introduktion, Abonnemangskonsert	1 760		1 760
Introduktion, Die tote Stadt	750		750
TOTALT			2 755

FÖRELÄSNINGSSERIE

Operan Die tote Stadt	20		20
Korngold från Wien till Hollywood	35		35
Sorgearbete - vart går gränsen	35		35
TOTALT			90

Under året hade Wermland Opera:

- 2 st drömsommarjobbet • 10 praoelever

STATISTIK

ORKESTERN	ANTAL SPELNINGAR PER TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISKT				PUBLIK- ANTAL	
	Offentlig	Turné	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Total
TURNÉ									
Trettondagskonserten Torsby	1			1			1	110	110
Trettondagskonserten Karlskoga	1				1		1	270	270
Trettondagskonserten Arvika	1			1			1	155	155
Trettondagskonserten Årjäng, Hämnäs	1			1			1	92	92
Trettondagskonserten Säffle	1			1			1	113	113
STORA KONSERTSERIEN KCCC									
Trettondagskonserten	1			1			1	1 031	16 1 047
Chilingirian Quartet	1			1			1	826	9 835
Sånger av Alma Mahler	1			1			1	778	10 788
Hommage Sven-Bertil Taube	1			1			1	1 359	1 359
Tonsättaren skriver för baletten	1			1			1	776	2 778
Christian Lindberg	1			1			1	804	5 809
Invigning Operans Konsertflygel	1			1			1	1 026	11 1 037
Tengstrand vid Flygeln	1			1			1	893	9 902
KLASSISK LÖRDAG									
Möt Rebecca och Tobias	1			1			1	79	2 81
Harpa möter stråk & blås	1			1			1	53	1 54
Vårblandning	1			1			1	69	5 74
Mahler fjärde Symfonin	1			1			1	166	21 187
Mahler Rückert Lieder	1			1			1	137	12 149
Fjärran	1			1			1	143	6 149
TOTALT	14	5		14	4	1	19	8 880	109 8 989

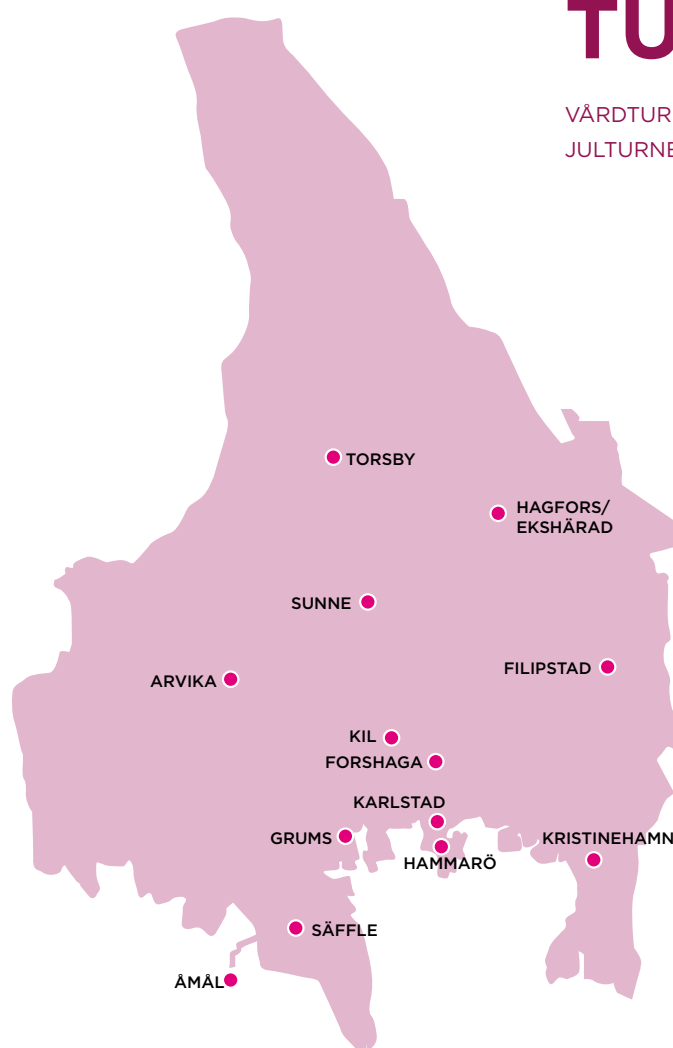
ORKESTERN SAMARBETEN	Offentlig	Turné	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
Lilla Les Misérables kommunfullmäktige	9			2	7		9	225			225
Unga värmländska talanger	1			1			1	150			150
SCORE TV-spelskonsert	1			1			1	439	144		583
Friluftsgudstjänst 5 juni	1			1			1	250			250
Nationaldagsfirande	1			1			1	3 000	1 000		4 000
Old ox-festivalen	1				1		1	375			375
Värmlandsdag på Skansen	1				1		1	650	150		800
Skansen Konsert	1				1		1	200	35		235
Quiz	1			1			1	56			56
Talangkonsert Kulturnatten	1			1			1	250	84		334
Electrafied - tryout	1			1			1	40			40
Brahms Requiem/Ingesund		2		1	1		2	517	164		681
Värmlänningarna Ransäter	4				4		4	1 342			1 342
Luciakonsert/Norrstrand musikklasser	2			2			2	1 734	356		2 090
TOTALT	25	2		12	12	3	27	9 228	1 933		11 161

EXTERNA PROJEKT	Offentlig	Turné	Skol	Hemkommun	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Total	Vuxna	Barn/Ungd	Total
Biskopsavtackningen, KCCC	1			1			1	100			100
Näringslivsgalan (Guldvargen)	1			1			1	500			500
Svenska Rallyt Invig. Landshövdingen	1			1			1	120			120
Tandläkarkonferans, KCCC	1			1			1	500			500
Mårbacka Ebba Witt Brattström pris	1			1			1	70			70
TOTALT	5			5			5	1 290			1 290

TURNÉER

VÄRDTURNÉ: Från förr till nu och tillbaka igen

JULTURNÉ: Bjällerklang

KOMMUNER

	Antal föreställningar vårturné		Antal föreställningar julturné	
	Publik vårturné		Publik julturné	
Arvika			2	180
Filipstad			1	190
Forshaga			2	175
Grums			3	245
Hagfors/Ekshärad			3	160
Hammarö			1	60
Karlstad	25	1 221	6	455
Kil			1	80
Kristinehamn			3	190
Torsby			2	200
Åmål			1	95
Säffle			1	83
Sunne			1	35
TOTALT	25	1 221	27	2 148

Älvgatan 49, 652 30 Karlstad. Tel 054-21 03 90.
Postgiro 24 21 21-2. Bankgiro 231-0761. Org nr 873201-5311 www.wermlandopera.com